

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИИ

2012 сыл
От ыйын
7 күнэ
Субуота № 87-88
(10680)

1935 сыл алтынны 5
күнгүр төрүттэммитэ

○ Нам улуунун хаһыата ○

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

«Азия оҕолоро - 2012»

Норуоттар икки ардыларынааҕы олимпийскай комитет уонна ЮНЕСКО өйбүллэринэн ытыллар «Азия оҕолоро» норуоттар икки ардыларынааҕы бэһис оонньуу от ыйын 5 күнүгэр саҕаланна.

Оонньуу «Россия – спортивная держава» норуоттар икки ардыларынааҕы форум чэрчитинэн ытыллар. От ыйын 4 күнүгэр форуму көрсө бүтүн Россия спордун, норуоттар икки ардыларынааҕы спорт федерациятын салайааччылары, губернатордар уо.д. ыалдьыттаатылар. Форум икки күннээх үлэтин түмүгүнэн Россия субъектара, ол иһигэр биһиги республикабыт, РФ спордун министерствотын кытта сөбүлэни түһэристилэр. Докумуон субъектарга спорт уонна физическэй культура сайдытын, материальнай-техническэй база бөвөргүүрүн, сана объекттар тутуллалларын мэктелиир. Сөбүлэнигэр РФ спордун министр Виталий Мутко, СР

тэнэ культурнай программа кытыылаахтара циркэ студиялара «Туйахчаан», «Улыбка», «Ньургунун», «Мичээр» уо.д. үгкүү ансамбыллар бэһис оонньуу тэриллитигэр сэмэй кылааттарын киллэрэллэр.

Оонньуу маңнайгы күнэ баскетбол, самбо, футбол

сер «Эллэй суола» мистериянан оонньуулары арыйда. Онуоха быйылгы көстүү техническэй эффекттеринэн ураты буолла. Артыыстар сиздэрэй таңастара-саптарга, сонун декорация сөхтөрдө. Ону «Туймаада» стадионна тобус-толору мустубут дьон-сэргэ астына көрдүбүт. Үгэскэ кубулуйбут

СТАРТ САҒАЛАННА!

президентэ Егор Борисов, Магадан, Чукотка губернатордара Николай Дудов, Роман Копин уонна «Урожай» спортивной общество бэрэссэдээтэлэ Владимир Смирнов илии баттастылар. Маны тэнэ спорт бопшуростарыгар араас хабааннаах төгүрүк остуоллар, аһаҕас кэпсэтиилэр ытытыллылар. Саҥа спортивной объекттар: «Триумф» спортивной киин, «Чолбон» бассейн, «Модун» комплекс иккис саалата, «Дохсун» футбольнай манеж арылыннылар. Манна уонна «Туймаада», «Юность» стадионнарга, «Кыайы 50 сыла», «Эллэй Боотур» спорт дыбарыастарыгар уо.д. түһүлгэлэргэ уон күн устата оонньуу кытыылаахтара 33 дойду 27 хамаандатын 2150 эдэр спортсмена спорт 20 көрүнгэр күрэхтэһиэхтэрэ. Биллэрин курдук, оонньуу сорох көрүнгэрэ Нерюнрига уонна Мирнайгэ эмиз ытыллар. Онон бу күнүгэр Саха сирэ бүттүүнэ спорт эйгэтигэр куустаран олоор.

Республика чизин 272 оҕо көмүскүүбэ. Кинилэр истэригэр улууспут спортсменнара: саахыматчыт Попова Вилена, тустууктар Парникова Анжела, Григорьев Аркадий, Заровняев Павел, Тимофеева Ньургуйаана, Колотова Зоя, сүүрүк Парников Артем, пауэрлифтер Петров Юра бааллар. Спортсменнары

күрэхтэһиитинэн саҕаланна. Бэлиэтээн эттэххэ, самбо оонньуу программатыгар быйыл киридэ. Манна Казахстан, Кыргызстан, Монголия, Сирия, Таджикистан, Туркменистан, Унук

Илин, Сибирдээҕи, Ураллааҕы федеральной уокуруктар, Саха республиката кытыннылар.

Олимпийскай оонньуулары тэнэ, «Азия оҕолоро» оонньуу үөрүүлээх арыллыгыта сонун уонна күүтүүлээх буолла. Бэһис төгүлүн режиссер Андрей Борисов хатыламат, интэриэһинэй театризованнай туруорууну бэлэһтээтэ. Биллиилээх режис-

эҕэрдэ тиэрдэр үөрүүлээх чааска СР президентэ Е.А. Борисов, РФ спордун министрин солбуйааччы Наталья Паршикова, Азия олимпийскай сэбиэтин вице-президентэ Гафур Рахимов, ЮНЕСКО социальной уонна гуманитарнай наукаларга ген. директору солбуйааччы Пилар Альварес-Ласо кыттан тыл эттилэр. Кинилэр ортолоругар олимпийскай чемпионнар Светлана Журова, Ольга Брусникина, Галина Горохова, Тамара Быкова, Олег Сайтов, Евгений Макаренко бааллар. Оонньуу былааҕын Азия 8 дойдутуттан бастын эдэр спортсменнар таһаардылар. Бу саас Дьааны хайаларыттан саҕылыбыт уоту эстафета кытыылаахтара күөрэчи тутан киллэрэн олимпийскай призер Георгий Балакшинна туттардылар, киини оонньуу уотун стадионна уматар чизин эдэр бөҕөс Максим Заморщиковка биэрдэ. Бу үөрүүлээх, долгу-

туулаах, умнуллубат, хатыламат түгэни хабыс тымныы тыал да, ардах да мэхэйдээбэтэ. Түмүгэр, буоларын курдук, араас өгнөөх салют ньиригээн оонньуу саҕаламмытын биллэрдэ. Мантан ыла от ыйын 16 күнүгэр диэри күлүмэх, сыгы киририлэр бэһис оонньуу историятыгар тиһилиэхтэрэ.

Л. УВАРОВСКАЯ

Тутуу – сайды кэрэһитэ

НЭИЛИЭК ТАҢЫМЫГАР БАЛЫСХАН ҮЛЭ

Куораттан Нам улуунугар айаннаатахха 1 Хомустаах нэһилиэгэ биир бастакынан ыалдьыттары көрсөр, аан бастакынан улуус сир-килэтэ буолар. Улууспутугар бу дэриэбинэ биир улахан, социальной балаһыанньатынан биир бастын, үтүө-мааны дьонноох-сэргэлээх, үтүөбэ-кэрэбэ дьулуһар ыччаттардаах нэһилиэгинэн биллэр. Географическай да балаһыанньатынан, айылҕатынан, сайдытынан ыраахтан-чугастан үгс дьону олохсатарга табыгастаах. Кэлинни сылларга, олохтоох дьаһалта күүскэ үлэлэһэрин түмүгэр, федеральной, республикатааҕы, улуустааҕы уонна олохтоох бэйэни салайыныы программаларынан дьаныардаах үлэлэр ытытыллар. Биир харааха бырабыллар тутууларынан ыччат кыбаартала буолар. Итинэн нэһилиэк предпринимателлэрэ тупсаҕай көстүүлээх аты-эргээн объектары үлэбэ киллэрдилэр, биирдиилээн чааһынай ыал тупсаҕай тутуулаах олоорор дьэилэри тутунулар.

Тутуу барар кэмигэр баһылык Александр Павлович тустаах салайааччылары ыныран объектары кэрийэн көрдөрөр-иһитиннэрэр. Туох эмэ сыһа-халты тахсаары гыммыт буоллабынан тутатына, эрдэтинэ туоратыллар. Тустаах уорганнар миэстэтигэр тийэн үп-харчы, матырыяал тийэрин-тийэбэтин быһаарсаллар, үлэһиттэр хайдах, туох үлэлэһэлэрин хонтуруоллаһаллар.

Ол курдук, бэс ыйын 29 күнүгэр олохтоох дьаһалта дьэитигэр баһылык А.П. Атласов таһымыгар нэһилиэккэ тутуу үлэлэрин ытытыга, хонтуруоллуурга муннах буолла. Муннах иннинэ тутуу объектары кэрийэн көрдүлэр. Муннахха МКТ биир кэлим сакаасчыт кылаабынай инженера А.М. Кириллин кытыыны ылла. Кэпсэтиһи «Мичээр» оҕо саадын миэстэтигэр үтүө дьыала чэрчитинэн 70 миэстэлээх сана детсад тутуллуутун тула буолла. Детсад тутуутугар олохтоохтор субуотуньуктаан мас бөлэмнээбиттэр. Бэлэмнэммит маһынан эбии объект тутуулары былаанналар. Бу объекка котельнай, ас астыыр, таңас сууйар хостор баар буолуохтара. Тутуутун улуустааҕы поликлиниканы тутууна сылдыр МУП СМУ «Намстрой» тэрилтэ ытытар. Бүгүнгү күнүгэр 7 киһи сарсыарда 9 чаастан киһэ хойукка диэри үлэлэһэллэр. Үлэ атырдыах ыйын 15 күнүгэр туттарыллар былаанналар.

Иккис улахан үлээнэн оскуола капитальной өрөмүөнө буолар. Федеральной үбүлээһингэ киирсэн 15,5 мөлүйүөн суумалаах үлэ ытытылар. Оскуола акылаата барыта оҕоһулан атырдыах ыйын бүтүүтэ туттарыллыахтаах. Эппиттээх тэрилтэнэн, «Сахастроймонтаж» тэрилтэ буолар. Маны таһынан, 1 Хомустаахха элбэх киһи олоор уопсай дьэилэригэр быйыл сэргэхсийи буола турар. Ол курдук, республикатааҕы уонна олохтоох дьаһалта үбүлээһининэн 4 дьэиэ өрөмүөн үлэтэ ытытылар. Аммосов уулуссатыгар 2 дьэи кырыыса-та уларыар, биир дьэиэ баһыттан атабар диэри улахан өрөмүөн барар. Онтон «50 лет ВЛКСМ» уулуссатыгар баар уопсай дьэиэ итигэр ситимэ саңардыы тардылар. Киһи харабар бырабыллар ыччат кыбаартала сылтан сыл сайдан, олоор улуубуйата тупсаран тупсан иһэр. Быйылгы сылга ити кыбаартала федеральной үбүлээһининэн 83 мөлүйүөн суумаҕа үлэ барыахтаах. Онон ирдэбил быһытынан аукцион оҕоһулан генеральной бэдэрээччи көстүөхтээх. Көрүлүбүт үбүнэн суолун-иһин тупсарыахтара, асфальт ууруохтара. Ону таһынан, СР тыа хаһаайыстыбатын министрствотын программаһынан бу кыбаартала «Викос» тэрилтэ уу ситимин турбатын оноро сылдыр. Саҥа технологиянан уопсайа 9 км усталаах уу ситимэ тардыллан 2013 сылга үлэбэ кириэхтээх. Манна 6 үлэһит дуогабарынан хамнас аахсар. Табылынааҕына уу ситимин быйыл боруобалаан көрөргө холонуохтары баһаралларын биллэрдилэр. Үлэни сурукка кирибитинэн балаһан ыйын 30 күнүгэр туттарыахтара. Бүгүнгү күнүгэр үлэ 75% бүтэн турар дьон тэрилтэ салайааччыта билиһиннэрдэ. Нэһилиэһин доруобуйатын көрөр-истэр амбулатория 1969 с. тутуллубутунан турар. 1982 с. өрөмүөннөнэ сылдыбыта бэлиэтэнэр, ити кэннэ улахан өрөмүөн барбатах. Онон амбулатория капитальной өрөмүөнүгэр «Зоя» ХЭТ үлэһиттэрэ аҕыс мөлүйүөн кэринэ суумалаах үлэни-хамнаһы оноро сылдылар. Онтон дьон - сэргэ сыһыанар, билиитин ханатар саҥа ааҕар дьэиэтэ бу күһүн үлэбэ кириэхтээх. Онон «Вест» ХЭТ үлэлэһэр.

Билигин тыа сиригэр болҕомто ууруллар курдук эрээри, кистэл буолбатах, сорох нэһилиэккэргэ тийдэххэ үлэ барар сибикитэ ханан да суох буолааччы. Ордук тутуу үлэтэ куораттарга ытытылар. Итинник балаһыанньа нэһилиэккэ тутуу үлэһиттэригэр олохтоох дьаһалта үлэһиттэрэ түргэн-тарбан быһаарыныы ылынан, докумуоннарын кэмигэр онорон туттаралларыттан быһаачы тутулукаах.

М. ПЕТРОВА

